

γῆς χώραις (Ἄλπεις, Κορδιλλιέραι, Ἰμαλάια ὄρη κτλ.), παρατηρεῖται, ἀνάγκη νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι ἡ Σαχάρα ἀπὸ τῶν μέσων τῆς τριτογενούς περιόδου ἄχρι σήμερον, ἐκτός μικρῶν τινῶν διακοπῶν, π. χ. κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν παγετώνων, ἦτο πάντοτε ἐρημος· πρὸς διάβρωσιν δὲ καὶ ἀλλοίωσιν τοῦ ἐδάφους αὐτῆς συνετέλεσαν κυρίως αἱ μεταβολαὶ τῆς θερμότητος καὶ οἱ ἄνεμοι, μετὰ τούτων δὲ συνήργησε καὶ μικρὰ σχετικῶς ποσότης ὀμβρίων ὑδάτων, ἅτινα κατὰ τὴν παρούσαν ἐποχὴν ἔπαυσαν ἐντελῶς ἐνεργοῦνται.

Τὰς ἐν τῇ ἐρήμῳ Σαχέλ αὐάσεις, τὰς κειμέναις μεταξὺ τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀγούσης εἰς Τιμβουκτοῦ, κατοικοῦσι φυλαὶ ἀραβικαί, αἵτινες δικαίως διὰ τὴν πονηρίαν αὐτῶν καὶ σκληρότητα φέρουσι κάκιστον ὄνομα. Ἡ σημαντικωτέρα τούτων εἶνε ἡ αὐάσις Ἀργουῆνη κειμένη παρὰ τὰ παράλια τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ καὶ ἔχουσα ὁμώνυμον λιμένα ἐντός κόλπου φαμμῶδους καὶ ἐπικινδύνου τοῖς ναυτιλλομένοις. Πλεῖστα πλοῖα ναυαγοῦντα κατὰ τὰ μέρη ταῦτα ἀπανθρώπως ληστεύονται ὑπὸ τῶν κατοίκων.

Αἱ αὐάσεις αἱ κειμεναὶ πρὸς Α. τῆς εἰς Τιμβουκτοῦ ἀγούσης ὁδοῦ κατοικοῦνται ἐπίσης ὑπὸ Ἀράβων καὶ Βερβερίων, ἰδίως δὲ ὑπὸ Τουαρέγ (ἢ Τουαρίκ). Ἡ βερβερικὴ αὐτὴ φυλὴ ἐκ 200,000 περίπου ψυχῶν συνισταμένη καὶ ἀνήκουσα εἰς τὸ μωαμεθανικὸν θρησκειομα εἶνε ἡ ὄριωτέρα τῆς Ἀφρικῆς. Κυρία ἐνασχόλησις τῶν Τουαρέγ εἶνε ἡ κτηνοτροφία (ἰδίως προβάτων), τρέφουσι δὲ καὶ τὰς ἀρίστας καὶ λίαν ταχυπόρους καμήλους (Μοχαρής), δυνάμενας, ὡς λέγεται, νὰ διατρέξωσιν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ 330 χιλιόμετρα. Ἐλαθε δὲ πρὸ πάντων ἡ φυλὴ αὕτη ἐν τῇ Σαχέλ μεγίστην σημασίαν, διότι διὰ τῆς προσασίας αὐτῆς εἶνε δυνατόν νὰ γίνηται διὰ τῶν καραβανίων ἡ μεταφορὰ καὶ ἀνταλλαγὴ ἐμπορευμάτων μεταξὺ τῶν παραλίων τῆς Ἀφρικῆς καὶ τοῦ Σουδάν· ἄνευ πληρωμῆς φόρου τινὸς πρὸς τοὺς Τουαρέγ, εἶνε ἀδύνατον αἱ συνοδεῖαι νὰ φθάσωσι πρὸς τὸν σκοπὸν τῶν, διότι καθ' ὁδὸν ληστεύονται. Ἡ σημαντικωτέρα τῶν εἰς αὐτοὺς ἀνηκουσῶν αὐάσεων εἶνε ἡ Γάτ διὰ τῆς ὁποίας διέρχονται ἐτησίως 80,000 κάμηλοι ἐμπορευμάτων.

Πρὸς Νότον τῆς Τριπόλεως ἐξαπλοῦται ἡ μεγίστη καὶ σχεδὸν στρογγύλη αὐάσις Φεσσάρ, ἡ Φαλαρία τῶν ἀρχαίων, ἔχουσα ἐμβαδὸν 405300. □ χιλιομέτρων καὶ πληθυσμὸν 43,000 κατοίκων μόνον. Πρὸς νότον ταύτης ἄρχεται ἐρημος φοβερά, ἐν τῇ ὁποία ὁ ὁδοιπόρος ἐπὶ δεκαπέντε ἡμέρας διαρκῶς οὐρανὸν καὶ ἄμμον βλέπει. Ἀπὸ τῆς Ἰάτ ἄρχονται αἱ αὐάσεις τῆς φυλῆς Τιββού, ἧτις ἔχει μὲν χροῶμα μέλαν καὶ στίλβον, δὲν φέρει ὅμως τοὺς χαρακτῆρας τῆς Αἰθιοπικῆς φυλῆς. Οἱ Τιββού, αἵτινες ζῶσιν ἐκ τῆς κτηνοτροφίας καὶ τοῦ ἐμπορίου, εἶνε εἰδωλολάτραι καὶ ὀρίστανται συχνὰς ἐπιδρομὰς τῶν Τουαρέγων, ὅτε ὅπως ἀποφύγωσι τὴν αἰχμαλωσίαν, ἀνέρχονται διὰ κλιμάκων ἐπὶ τῆς κορυφῆς λόφων τραπεζοειδῶν, ἐκ ψαμμίτου συνισταμένων. Τὴν μεγίστην αὐάσιν ἀποτε-

λεῖ τὸ βασιλεῖον Καουάρ, ἧς ὁ σουλτάνος ἐδρεύει ἐν τῇ αὐάσει Βίλιμα (πρὸς Β. τῆς Γασάδας λίμνης). Ἐνταῦθα γίνεται μέγιστον ἐμπόριον μαγειρικοῦ ἄλατος, οὔτινος στρώματα παχέα εὐρίσκονται μεταξὺ Βίλιμας καὶ Καλάλας, ἧτις εἶνε ἡ πρωτεύουσα ἐτέρου Σουλτανάτου.

Ἐκ τῶν αὐάσεων τῶν κειμένων παραλλήλως τῇ κοιλάδι τοῦ Νείλου καὶ ἀνηκουσῶν εἰς τὴν Αἴγυπτον σημαντικωτέρα εἶνε ἡ Σιβά, ἔχουσα μῆκος μὲν 60 χιλιόμετρα, πλάτος δὲ 10 χιλιόμετρα.

Ἡ αὐάσις αὕτη ἦτο διάσημος εἰς τὴν ἀρχαιότητα διὰ τὸν ναὸν τοῦ Διὸς Ἀμμωνος, ὃν ἐπισκέφη καὶ ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος (1). Εἶνε δὲ εὐφορωτάτη, παράγουσα φοινικας, σῦκα, ρόικα, μῆλα ἀρμενικὰ (βερικοκκα) καὶ σταφυλάς. Πλεῖσται ἐν αὐτῷ εὐρίσκονται μούμαι (τεταριχευμένοι νεκροί)· αἱ οἰκίαι τῆς πρωτεύουσας Σιβά εἶνε ἐκτισμέναι ἐκ λίθων τοῦ ἀρχαίου ναοῦ, αἱ δὲ ὁδοὶ αὐτῆς εἶνε ἐστεγασμέναι, ὥστε οἱ ἄνθρωποι ἀνγκάζονται νὰ βαδίζωσιν ἐν πλήρει μεσημβρίᾳ φέροντες φῶς!

Καὶ αὕτη δὲ ἡ Ἄνω Αἴγυπτος δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς αὐάσις παραποταμία, ὀριζομένη πρὸς ἀνατολὰς ὑπὸ ἐρήμου πεδίου, καταλήγοντος εἰς τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν. Ἐρημοὶ ἐπίσης ὑπάρχουσι οὐ μόνον ἐν Ἀραβίᾳ, Περσίᾳ, καὶ Σινικῇ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ Νοτίᾳ Ἀφρικῇ, ἐν Οὐτᾶ καὶ Κολοράδῳ (Β. Ἀμερικῇ) ἐν Ν. Ἀμερικῇ καὶ ἐν Αὐστραλίᾳ, ἧς οἱ θερμοὶ ἄνεμοι εἶνε οἱ φοβερώτεροι τῶν ἐρήμων τῆς γῆς.

ΟΙΣΥΠΟΣ ἢ ΔΑΝΟΛΙΝΗ(*) (ΕΡΙΕΛΑΙΟΝ)

Ἡ Δανολίνη ὁμοιάζει ἐξωτερικῶς πρὸς τὰ λίπη· χροῶμα ἔχει ἀνοικτὸν σχεδὸν λευκόν, περιέχει 23 0)0 περίπου ὕδατος, εἶναι ἀνοσμος καὶ δὲν ἀφίνει κηλίδας ἐπὶ τοῦ χαρτοῦ. Ἀναταρασσομένη ἐν ἰγδίῳ μεθ' ὕδατος δύναται νὰ προσλάβῃ τοῦτο μέχρι τοῦ διπλασίου τοῦ ἑαυτῆς βάρους, μεταβαλλομένη συγχρόνως τὴν ἐξωτερικὴν ὄψιν. Δι' ὀξέων ἀποσυντίθεται εἰς λιπαρὰ ὀξέα καὶ χολεστρίνην. Τὰ λίπη τούναντιον οὐδεμίαν πρὸς τὸ ὕδωρ δεικνύουσι συγγένειαν καὶ μόνον δι' ἰσχυρᾶς μηχανικῆς δυνάμεως εἶναι δυνατόν νὰ προσλάβωσι τοῦτο μέχρι 10 0)0 τὸ πολὺ. Ἐπὶ τοῦ χαρτοῦ ἀφίνουσι κηλίδας, δι' ὀξέων δὲ ἀποσυντίθενται εἰς λιπαρὰ ὀξέα (ἐλαϊκόν, φοινικικόν, παλμιτικόν καὶ στεατικόν, ἐξ οὗ καὶ τὰ στεαρικὰ κηρία) καὶ εἰς γλυκερίνην.

Ἡ χολεστρίνη εἶναι πνεῦμα μονατονικόν (C²⁶ H⁴², OH+H²O) στερεόν, τηχόμενον εἰς 145°. Κατὰ πρῶτον ἐγνώσθη ὡς συστατικὸν τῶν χολολιθῶν, εἶτα ὅμως εὐρέθη

(1) Τὸ ἐν Ἀμμωνί σχεδὸν ἐκλείπεται χρηστήριον, πρότερον δὲ ἐτετίμητο. Δηλοῦσι δὲ μάλιστα τοῦτο οἱ τὰς Ἀλεξάνδρου πράξεις ἀναγράφαντες, προστιθέντες μὲν πολλὰ καὶ τὸ τῆς κολακείας εἶδος, ἐμφαίνοντες δὲ τι καὶ πίστειως ἄξιον. (Στραβ. Γεωγρ. Βιβλ. 17ον, κεφ. Α΄.)

(*) Ἐλήφθη ἐκ διατριβῆς τοῦ διδάκτορος Darmstädter, δημοσιεύσεως ἐν τῇ Naturwissenschaftliche Wochenschrift.

εἰς πολλὰ φυτά, εἰς τὰ πῖσα, τὸν σίτον, τὴν βρίζαν. Ὁ Berthelot τῷ 1868 παρεσκεύασεν ἑστέρας τῆς χολεστρίνης θερμάνας αὐτὴν μετὰ ὀξέων ἐπὶ πολύωρον εἰς 200°, ἐξακτῆρισε δὲ αὐτοὺς ὡς σώματα κείμενα μεταξὺ κηροῦ καὶ ρητινῶν, προσθεῖς καὶ τὴν ἐν τῷ ὄργανισμῷ δρασιν αὐτῶν· τὸ αὐτὸ δὲ ἔτος οἱ Hartmann καὶ Schulze ἀπέδειξαν ὅτι οἱ ἑστέρες οὗτοι τῆς χολεστρίνης ἀποτελοῦσι τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ λίπους τῶν ἐρίων. Ἐκ τούτου ὤρμηθη ὁ Liebreich ὅπως σπουδάσῃ τὴν ἐξάπλωσιν τῆς χολεστρίνης ἐν τῷ ὄργανισμῷ, τῇ βοηθείᾳ δὲ τῆς ἀντιδράσεως τοῦ Liebermann (καθ' ἣν ἀναγνωρίζονται οἱ ἑστέρες τῆς χολεστρίνης ἐκ χρώσεως κατ' ἀρχὰς ροδίνης, εἶτα δὲ κυανῆς καὶ τέλος πρασίνης, ἣν λαμβάνει διάλυσις λίπους ἐν ἀνυδρίτῃ τοῦ ὀξεικοῦ ὀξέως, δταν προστεθῇ ὀλίγον πυκνὸν θεικὸν ὄξι) ἀπέδειξεν ὅτι εἶναι ἐν αὐτῷ λίαν διαδομένη, πάντοτε δὲ ἠνωμένη μετὰ τῆς κερατίνης. Πράγματι τὸ χολεστρίνειον αὐτὸ λίπος εὐρίσκεται εἰς τὸ δέρμα καὶ τὰς τρίχας τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ζῶων, εἰς τὰ πτερὰ καὶ τὰ ράμφη τῶν πτηνῶν, εἰς τὰ λέπια, τὰς φολίδας, τὰς ἀκάνθας τοῦ ἐχίνου καὶ τοῦ ἀκανθοχαίρου, κτλ. Πρὸς τούτοις ἀπέδειξεν ὅτι ἡ οὐσία αὕτη δὲν ἐκκρίνεται ὑπὸ τῶν λιπιδῶν ἀδένων τοῦ δέρματος, ἀλλὰ σχηματίζεται ἐν τῷ κερατίνῳ ἰσθμῷ καὶ μετ' αὐτοῦ, διὰ τοῦτο δὲ ἀπορροφᾶται ζωηρῶς ὑπὸ τοῦ δέρματος, καὶ ὑπὸ πάσης κερατίνης οὐσίας, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δύναται πᾶς τις εὐκόλως νὰ ἴδῃ ἐπαλείφων τὸ δέρμα διὰ μικρᾶς ποσότητος λαυολίνης. Τούτου ἕνεκα ὁ Liebreich συνέστησε τὸ 1882 τὸ χολεστρίνειον λίπος ὑπὸ τὸ ὄνομα «Λαυολίνη» (ἐριέλαιον) ὡς βάσιν τῶν ἀλοιφῶν.

Ὡς βάσεις ἀλοιφῶν ἐχρησίμευον τὰ γνωστὰ γλυκερίνεια λίπη, τὸ χοίρειον καὶ προβάτειον στέαρ, πρὸ τινων δ' ἐτῶν καὶ ὀρυκτὰ τινα λίπη, ἡ βαζελίνη καὶ ἡ παραφρίνη. Ἐκ τούτων τὰ πρῶτα δικαίως ἐγκατελείφθησαν ὡς εὐκόλως ταγγὰ γινόμενα καὶ ἐκ τούτου πολλάκις κατὰ τὴν ἐπάλειψιν τὸ δέρμα ἐρεθίζοντα, δεύτερον δὲ ὡς μὴ εὐκόλως ἀπορροφώμενα ὑπὸ τοῦ δέρματος, μειονέκτημα ὅπερ ἔχουσι καὶ ἡ βαζελίνη καὶ ἡ παραφρίνη.

Ἐκ τῶν ἱατρικῶν δελτίων καταφαίνεται ὅτι μέγα πλεονέκτημα τῶν φαρμάκων εἶναι ἡ ταχεῖα ὑπὸ τοῦ δέρματος ἀπορρόφησις, διότι, πολλαὶ δερματικαὶ νόσοι δὲν ἔδρευουσι μόνον ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας αὐτοῦ ἀλλὰ καὶ ἐν βαθυτέροις στρώμασιν.

Ἡ λαυολίνη λοιπὸν ὑπερτερεῖ τὰ λίπη ὡς ἀπορροφώμενη ὑπὸ τοῦ δέρματος, ὡς μὴ καθισταμένη εὐκόλως ταγγή, (διότι πρὸς ἀποσύνθεσιν αὐτῆς ἀπαιτεῖται πολύωρος θερμανσις μετὰ δραστηρίων ἀποσυνθετικῶν, ὡς καυστικοῦ νατρίου ἐν οἴνοπνεύματι διαλελυμένου), μάλιστα δὲ καὶ τὰ λοιπὰ λίπη ἀπὸ τῆς ταιαύτης ἀλλοιώσεως προφυλάττουσα, ὡς ψύχουσα τὸ δέρμα ἕνεκα τοῦ ὕδατος ὅπερ περιέχει καὶ ὡς προσκολλημένη ἐπὶ τῶν βλεννομεμβρανῶν ἕνεκα τῆς πρὸς τὸ ὕδωρ συγγενείας, πρᾶγμα μὴ ἐπιτυχατόμενον διὰ τῶν συνήθων ἀλοιφῶν. Μειονεκτεῖ τῶν λιπῶν ἰδίως δὲ τῆς βαζελίνης κατὰ τὸ εὐάπλωτον· τοῦτο ὅμως

ἀποκτᾷ μίγνουμένη μετὰ 20 0|0 περίπου οὐδετέρου τινος λίπους, πρὸ πάντων ἑλαιολάδου, χωρὶς ποσῶς ἕνεκα τούτου νὰ ἐλαττωθῇ ἡ ἀπορροφητικὴ αὐτῆς δύναμις· δι' ὃ τὰ τοιαῦτα μίγματα τυγχάνουσι νῦν ἐκτεταμένης ἐφαρμογῆς.

Ἡ κατασκευὴ αὐτῆς ἔχει διὰ βραχείων ὡς ἐξῆς. Ὡς πρώτη ὕλη χρησιμεῖ τὸ ἀκαθάρτον λίπος τῶν ἐρίων τὸ ὅποσον ἐν μεγίστῃ ποσότητι ἀποροίπτεται διὰ τῶν ὑδάτων τῆς πλύσεως τῶν πλυνηρίων καὶ τῶν νηματοουργείων ὃν ὄψω; καὶ ὀσμῆς ἀφορήτου. Τὰ ὕδατα ταῦτα, λαμβανόμενα ἐκ τῆς πλύσεως τῶν ἀκαθάρτων ἐρίων διὰ σόδας καὶ σάπωνος, ἀποτελοῦσι γαλακτώμα· προσθήκη ὀξέων ἀποσυντίθεται ὁ ἐν αὐτοῖς σάπων, τὸ δὲ τῶν ἐρίων λίπος ἢ ἐριέλαιον, ὅπερ διὰ τοῦτο ἐκρατεῖτο ἐν τῷ γαλακτώματι, ἀποχωρίζεται καὶ ἀνέρχεται εἰς τὴν ἐπιφάνειαν μεμιγμένον μετὰ τὰ λιπαρὰ τοῦ σάπωνος ὀξέα ἀποτελοῦν τυροειδεῖς μάζας, ἀπηθίεται, ξηραίνεται καὶ ἐκθλιβεται θερμαινόμενον.

Τὸ ἀκατέργαστον τοῦτο χολεστρίνειον λίπος περιέχον 40 0|0 λιπαρὰ ὀξέα, ἦτο γνωστὸν εἰς τὴν ἀρχαιότητα ὑπὸ τὸ ὄνομα «Οἶσυπος» (1), ἐλαμβάνετο δὲ διὰ μεθόδου λίαν διεξοδικῆς, ὑπὸ τοῦ Διοσκορίδου περιγραφομένης. Ἐχρησιμοποιεῖτο παρὰ τὴν ἀπὸ αὐτοῦ ὀσμὴν ὡς περιφρημον ἱατρικὸν κατὰ τῶν πληγῶν, τῶν ἰξάνθημάτων, τῆς φλογώσεως τῶν κανθῶν τῶν ὀφθαλμῶν, τοῦ ἔρητος, τῆς ἐξοιδήσεως τῶν παρειῶν, τῆς πτώσεως τῶν βλεφαρίδων καὶ ἐν γένει κατὰ τῶν φλογώσεων τοῦ δέρματος. Ἐπίσης ἐχρησίμευον ὡς κοσμητικὸν ἰδίως πρὸς ἐξάλειψιν τῶν ἐκ συχνῆς τῶν ὀφρύων ἀνυψώσεως ρυτίδων, μνημονεῖται δὲ ὑπὸ διαφόρων Ἑλλήνων καὶ Ῥωμαίων συγγραφέων.

Ὁ Ἀριστοφάνης ἐν Ἀχαρνέων στίχῳ 1174 καὶ ἐφεξῆς λέγει :

Ὡ δὲ φες, οἶ κατ' οἶκόν ἐστε Λαμάχου,
ὕδωρ, ὕδωρ ἐν χυτρίδιφ θερμαίνετε,
ὀθόνια, κηρωτὴν παρασκευάζετε,
ἔρι' οἶσυπρὰ, λαμπαδίον περὶ τὸ σφυρόν
ἀνὴρ τέτρωται χάρακι διαπηδῶν τὰ φρον.

Χαρακτηριστικὰ εἶναι χωρὶα τινα τοῦ Ὄβιδίου. Ἐν τῷ 3ῳ βιβλίῳ τῆς «Ars amatoria» ὁμιλῶν οὗτος περὶ τῶν ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων δεσποτῶν χρησιμοποιουμένων καλλυντικῶν καὶ κτακρίων τὴν χρῆσιν τῶν ψιμμυθίων λέγει :

»Τί νὰ εἶπω νῦν περὶ τῆς ὀσμῆς τοῦ οἶσυπου, ὅπερ ὄξει δυσάρεστος, ἀν καὶ ἔρχεται ἐξ Ἀθηνῶν, ὅπου λαμβάνεται ἐκ τῶν ἀπλύτων ἐρίων τῶν προβάτων». Ἐν στίχ. 354 τῶν «Remedia amoris» περιγράφει ἐπίσκεψιν παρὰ τινι ὠραίᾳ Ῥωμαίᾳ. «Δύνασαι, λέγει, καὶ τοῦτο δι- ἐνέδρας θὰ κατορθώσης, νὰ τὴν ἴδῃς ὅταν παρασκευάζῃ τὰ κοσμητικὰ τῆς καὶ ψιμμυθιοῖ τὸ πρόσωπον αὐτῆς. Θὰ εὐ- ρῆς παρ' αὐτῇ δοχεῖα πομάδας χιλιῶν χρωμάτων καὶ θὰ ἴδῃς πῶς ἀλείφει τὸ στήθος αὐτῆς μὲ οἶσυπον· ἐκ τῆς ὀσμῆς τούτου ἀναγκάζεσαι νὰ πιστεύῃς ὅτι κατὰ τὸ

(1) Οἶσυπος ἐκ τοῦ οἶς = πρόβατον.

δεῖπνον μετεβλήθη εἰς Φινέα(1). πολλάκις ἡ ὄσμη τοῦ μοι ἔκοψε τὴν ὄρεξιν».

Ἐν τούτοις μέχρι τοῦ 18ου αἰῶνος ἀνεγράφετο ἐν ταῖς φαρμοποιαῖς, εἴτα δ' ἐγκατελείφθη διὰ τὸ δυσάριστον τῆς ὄσμης.

Ἐπρεπε λοιπὸν νὰ ἀφαιρεθῶσιν ἡ κακὴ ὄσμη, τὸ ἀνδρῆς φαῖον χρῶμα καὶ τὰ λιπαρὰ ὀξέα. Πρὸς ἀπομάκρυνσιν τῆς χρωστικῆς οὐσίας καὶ τῆς ὄσμης ὑποβάλλεται ἡ σκευασία εἰς ὀξειδωσιν. Εἴτα προσθήκη ἀλκαλίων σαπωνοποιουμένων τὰ λιπαρὰ ὀξέα, τότε δὲ ἡ μάζα μεταβάλλεται εἰς γαλάκτωμα ὅπερ ἐκθλίβεται διὰ μηχανῆς κεντροφύγου δυνάμεως, πλύνεται δι' ὕδατος ἐπανειλημμένως, καὶ τέλος καθαίρεται δι' ὀξόνης, ὅπου λαμβάνεται τὸ οἶσυπον ἢ ἡ Λανολίνη λευκὴ καὶ ἄοσμος. Οἱ ὕγιεινολόγοι παραδέχονται ὅτι ἡ τραχύτης τοῦ δέρματος, τὰ χειμέθλα, ἡ ἐρυθρότης καὶ αἱ ἐξοιδήσεις τοῦ δέρματος, ὁ σχηματισμὸς πιτυρίδος εἰς τὰς ρίζας τῶν τριχῶν, προέρχονται ἐκ τοῦ ὅτι ἡ κερατίνη οὐσία τοῦ δέρματος ἐστερήθη δι' ἀπώλειας τοῦ ἐπιθηλιακοῦ χολεστρινείου λίπους τῆς εὐκαμφίας τῆς· ὥστε ἡ λανολίνη ὡς ἀναπληροῦσα τὴν ἀπώλειαν ταύτην εἶναι τὸ κατάλληλον φάρμακον. Νῦν κατασκευάζουσι πρὸς προφύλαξιν τοῦ δέρματος τὴν «κοσμητικὴν λανολίνην» (Toilette - Lanolin), καὶ διαφόρους πομάδας καὶ σάπωνας λανολίνης, δι' οὓς προοιωνίζεται χρῆσις ἐκτεταμένη.

Π. Δ. ΖΑΧΑΡΙΑΣ

ΤΟ ΣΙΚΑΓΟΝ ΚΑΙ Η ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΟΥ

Πολὺς γίνεται κατ' αὐτὰς λόγος περὶ τοῦ Σικάγου καὶ τῆς ἐκθέσεως, ἥτις θὰ γίνη ἐν αὐτῷ τὴν προσεχῆ ἀνοιξιν πρὸς πανηγυρισμὸν τῆς τετρακοσιοστῆς ἐπετείου τῆς ἀνακαλύψεως τῆς Ἀμερικῆς ὑπὸ τοῦ Κολόμβου. Αἱ ἡμερίδες νέας καθ' ἑκάστην παρέχουσι περὶ αὐτῆς λεπτομερείας, πάντες δὲ φαντάζονται τὴν ἐκθεσιν ταύτην ὡς τι ἔκτακτον καὶ θαυμαστόν, πολλὰ καὶ δικαίως προσδοκῶντες παρὰ τῆς τόσον ἐξυμνηθείσης ἀμερικανικῆς πρωτοτυπίας καὶ ἐπιχειρηματικότητος. Καὶ ὁ «Προμηθεὺς» δὲ ἐπανειλημμένως ἔκαμε λόγον περὶ αὐτῆς, καὶ τὸν πύργον τῆς περιέγραψε καὶ ἄλλας τινὰς σχετικὰς πληροφορίας ἀμ' ἀναγγελλθείσας ἀνέφερε.

Τι εἶναι ὅμως αὐτὸ τὸ Σικάγον πολὺ ὀλίγοι πιστεύομεν ὅτι θὰ ἤξεύρωσι. Παρ' ἡμῖν αἱ γεωγραφικαὶ γνώσεις εἶναι τόσον ἀνεπτυγμέναι, ὥστε οὐ μόνον τὴν ἱστορίαν αὐτοῦ θ' ἀγνωῶσιν οἱ πλείστοι, ἀλλ' ἀκόμη καὶ τὸ ποῦ εὐρίσκεται καὶ ἴσως ἴσως καὶ τὸ τί εἶναι, ἀν δηλαδὴ εἶναι πόλις, ἢ χώρα, ἢ καὶ ὄνομα κύριον. Καὶ ὅμως τὸ Σικάγον καὶ καθ' ἑαυτὸ πολλὰ τὰ ἀξιοπεριέργα παρουσιάζει, καὶ

(1) Ὁ Φινεὺς βασιλεὺς τῆς Θράκης τυφλώσας τοὺς υἱοὺς του, ἐτιμωρήθη διὰ τοῦτο ὑπὸ τῶν Θεῶν, οἵτινες ὅταν ἔτρωγον ἐπεμπον αὐτῷ τὰς Ἀρπυίας, αἵτινες ἔτρωγον μέρος τοῦ φαγητοῦ αὐτοῦ, τὸ δὲ ὑπολοιπόμενον ἐρύπαινον.

ὡς πόλις ἀμερικανικὴ ἔχει ἀμερικανικὴν, ὅ ἐστὶ θαυμασίαν ἱστορίαν, δικαίως δὲ ἐλέχθη ἐσχάτως, ὅτι ἐκεῖνο τὸ ὅποσον ἰδίως τὴν προσοχὴν τῶν ἐπισκεπτῶν τῆς ἐκθέσεως θὰ ἐπισύρῃ θὰ εἶναι αὐτὸ τοῦτο τὸ Σικάγον. Μαρτυρεῖ ἄλλως τὴν ἰδιαιτέραν τῆς πόλεως ταύτης ἀξίαν καὶ ἡ γενομένη προτίμησις αὐτῆς ὡς καταλληλοτέρας πασῶν διὰ τὸν πανηγυρισμὸν τῆς παγκοσμίου ἐκθέσεως τοῦ 1893.

Ὅντως τὸ Σικάγον οὔτε ἡ πρωτεύουσα τῆς Ἀμερικανικῆς Συμπολιτείας εἶναι, οὔτε ἡ πόλις ἡ μᾶλλον πολυάνθρωπος ἢ τὰς περισσοτέρας ἱστορικὰς ἀναμνήσεις ἐγένουσα, πάντες δὲ ἐξεπλάγησαν ὅτε πρὸ δύο καὶ πλέον ἐτῶν ἐξεδόθη τὸ διάταγμα τοῦ προέδρου τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν Χάρισων, τὸ ὀρίζον ὡς πόλιν τῆς ἐκθέσεως τὸ Σικάγον, ἀντὶ τῆς Βασιγκτῶνος τῆς πρωτεύουσας τῆς Συμπολιτείας, ἀντὶ τῆς ἱστορικῆς ἀξίας ἐχούσης Βοστώνης, ἢ τῆς Νέας Ὑόρκης, μεγαλοπόλεως ἐφαμίλλου πρὸς τὸ Λονδῖνον καὶ τοὺς Παρισίους. Οἱ Ἀμερικανοὶ ὅμως εἶναι πρακτικοῦ πνεύματος ἄνθρωποι, τοῦτο δὲ καὶ εἰς τὴν περίστασιν τυχὴν ἐδειξαν. Παραβλέψαντες πράγματι τὴν καθ' ἐρωθεῖσαν συνθήειαν τοῦ πανηγυρισμοῦ τῶν ἐκθέσεων καὶ λοιπῶν ὁμοίων γεγνησάντων ἐν ταῖς πρωτεύουσαις τῶν χωρῶν, ἐξέλεξαν διὰ τὴν Παγκόσμιον Κολομβιανὴν Ἐκθεσιν τοῦ 1893 (World's Columbian Exposition) πόλιν ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην τὸ διεῖπον αὐτοὺς πνεῦμα ἀπεικονίζουσαν, πόλιν ἱστορίας καθὰ εἶπομεν ἀμερικανικωτάτης, πόλιν αὐτὸ τοῦτο fin de siecle κατὰ τὸ δη λεγόμενον!

Τὸ Σικάγον — ἢ πρὸς τὴν ἀγγλικὴν προφορὰν συμφωνότερον τὸ Τσικάγον, Chicago — εἶναι πόλις τῆς ἀμερικανικῆς πολιτείας Ἰλλινόης. Εἶν' ἐκτισμένον παρὰ τὰς ὄχθας τῆς λίμνης Μιτσιγάνης, λίμνης ἐχούσης ἔκτασιν ἕσσην σχεδὸν πρὸς τὸ ἐμβαδὸν τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου, ἔχει δὲ πλεον τῶν 1500000 κατοίκων. Εἰς τὴν θέσιν εἰς ἣν ὑπερήφανος ἐγείρεται σήμερον ἡ κατὰ τὸν πληθυσμὸν ἐβδόμη τῆς ὑψηλοῦς πόλις ὑπῆρχεν ἐν ἔτει 1812 μικρὸς σταθμὸς ἐμπόρων καὶ ἱεραποστόλων· οἱ ἰθαγενεῖς παμπληθεῖς ὑπῆρχον εἰς τὰ περίξ, ἐπανειλημμένως δὲ ἐπέπεσαν κατὰ τῶν κατοίκων τοῦ σταθμοῦ. Μόλις περὶ τὸ 1830 ὁ σταθμὸς οὗτος μετεβλήθη εἰς κώμην ἔχουσαν τρεῖς ἕως τέσσαρας χιλιάδας κατοίκων, ἔκτοτε δὲ διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἀτμοῦ καὶ τοῦ ἠλεκτρισμοῦ καὶ ὄλων ἐν γένει τῶν ἀνακαλύψεων ἐκείνων, αἵτινες θ' ἀναγράψωσιν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τὸν λήγοντα ἤδη δέκατον ἔνατον αἰῶνα ὡς κατ' ἐξοχὴν αἰῶνα τῶν ἐπιστημῶν, τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς προόδου, ἠυξήθη εἰς τὴν περιωπὴν εἰς ἣν ἤδη εὐρίσκεται. Ἐντὸς τριάκοντα ἐτῶν οἱ κάτοικοι ἐπενταπλασιάσθησαν, τὸ 1870 ὑπερέβησαν τὰς 300,000, τὸ δὲ 1873 ἀνῆρχοντο εἰς 430,000! — Ὑπολογίζουσι ὅτι καθ' ἑκατὸν ἀνθρώπους αὐξάνει ὁ πληθυσμὸς τῆς πόλεως ταύτης καθ' ἡμέραν· δικαίον ἐπομένως εἶχεν ὁ Σικαγιώτης ἐκεῖνος, ὅστις ἐρωτηθεὶς ὅποτος ἦτο ὁ πληθυσμὸς τῆς πόλεως του, «δὲν ἠμπορῶ μετ' ἀκριβείας νὰ σὰς εἶπω — ἀπεκρίθη — διότι λείπω ἀπὸ μιᾶς ἐβδομάδος»!! Καὶ παρουσιάζουσι μὲν ὄλοι τῆς Ἀμερικῆς αἱ πόλεις αὐξήσιν τοῦ πληθυσμοῦ τεραστίαν,